

معاون مالی و اقتصادی شرکت ملی صنایع مس ایران در گفت‌وگو با ماهنامه «اخبار فلزات»:

در سال ۱۳۹۸ از تحریم‌ها عبور کردیم

شرکت ملی صنایع مس ایران توانست در سال گذشته، علی‌رغم وجود تحریم‌های شدید، تمام هدف‌گذاری‌های خود را در زمینه تولید، فروش داخلی و صادرات محصولات تحت مدیریت دکتر سعده‌محمدی مدیرعامل محترم شرکت ملی مس و تلاش مضاعف کلیه پرسنل صنعت مس محقق سازد. این شرکت می‌کوشد با ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز، زمینه مناسبی را برای تسریع توسعه صنعت مس فراهم کند. یکی از مهم‌ترین عوامل موثر بر توسعه صنایع معدنی، از جمله صنعت مس، مسئله تامین ماشین‌آلات و تجهیزات مورد نیاز است که تولید داخلی آن‌ها، امروز با موانع و چالش‌هایی روبه‌رو است. در همین راستا، ماهنامه «اخبار فلزات» به گفت‌وگو با معاون مالی و اقتصادی شرکت ملی صنایع مس ایران نشست است. کیارش مهرانی معتقد است صنایع با بین‌دستی و بخش خصوصی می‌توانند با همکاری شرکت‌های خارجی بزرگ و فعال در این حوزه و با کمک گرفتن از تکنولوژی آن‌ها، در جهت ساخت ماشین‌آلات معدنی و تامین نیاز داخلی صنایع معدنی کشور حرکت کنند.

تجهیزات معدنی

اخذ چه سیاست‌هایی باعث افزایش تولیدات ساخت داخل در بخش ماشین‌آلات معدنی، خصوصا در صنعت مس خواهد شد؟

ماشین‌آلات و تجهیزات یکی از بازوهای اساسی و مهم صنایع معدنی محسوب می‌شوند و از اهمیت بالایی در فرایند تولید برخوردارند. ماشین‌آلات و تجهیزات مورد استفاده در صنعت مس اساسا از تکنولوژی‌ها و ظرفیت‌های خاصی بهره می‌برند. به همین دلیل، شرکت ملی صنایع مس ایران برنامه ملون و مشخصی را در زمینه تامین ماشین‌آلات مورد نیاز خود تهیه کرده است. گفتنی است که شرکت مس شرکتی معدنی و بزرگ محسوب می‌شود که حوزه اصلی فعالیت آن تولید و فروش محصولات معدنی است و به همین دلیل، به‌تنهایی تمایلی به سرمایه‌گذاری و یا احداث واحدهای تولید ماشین‌آلات و تجهیزات صنعتی ندارد؛ زیرا نیازهای این صنعت مشخص است و به تعداد محدودی ناوگان نیاز دارد. تولید ماشین‌آلات و تجهیزات باید در میان صنایع پایین‌دستی و بخش خصوصی مورد توجه و بررسی قرار گیرد. این واحدها می‌توانند با سرمایه‌گذاری و همکاری با شرکت‌های خارجی در زمینه تامین تکنولوژی، نیازهای صنایع معدنی کشور، از جمله نیازهای شرکت ملی مس را برطرف کنند. گفتنی است که به سبب اهمیت بالای راندمان و بهره‌وری در تولید معادن، تکنولوژی و ظرفیت ماشین‌آلات معدنی در این حوزه تفاوت‌های قابل توجهی با سایر صنایع دارد و به همین دلیل، اغلب کشورهایی که از تکنولوژی‌های های‌تک بهره می‌برند، در زمینه تولید ماشین‌آلات معدنی موفق‌تر هستند. از این رو، صنایع پایین‌دستی و بخش خصوصی

می‌توانند با همکاری شرکت‌های خارجی بزرگ و فعال در این حوزه و با کمک گرفتن از تکنولوژی آن‌ها، در جهت ساخت ماشین‌آلات معدنی و تامین نیاز داخلی صنایع معدنی کشور حرکت کنند.

یکی از رویکردهای مهم در چندین سال گذشته، بومی‌سازی تجهیزات مورد نیاز صنایع ایران در این زمینه چه نتایج اقتصادی داشته است؟ این شرکت برای تامین داخلی ملزومات واحدهای عملیاتی در پروژه‌های جدید چه تسهیلاتی ایجاد کرده است؟

شرکت ملی صنایع مس ایران در سال‌های اخیر توانسته است با برنامه‌ریزی‌های مناسب به منظور استفاده از تولیدات داخلی، تا حد امکان از وابستگی خود به کشورهای خارجی بکاهد. به گونه‌ای که در حال حاضر تنها ۱۰ درصد از خریدهای بازرگانی این شرکت به خارج از کشور متکی است و حدود ۹۰ درصد از خریدها از داخل کشور انجام می‌شود. در سال‌های اخیر، چندین شرکت دانش‌بنیان با سرمایه‌گذاری‌های شرکت ملی مس توسعه یافته‌اند و هم‌اکنون تامین‌کننده کالاهای مورد نیاز این شرکت هستند. به طور کلی، می‌توان گفت تولید کنونی شرکت ملی صنایع مس ایران به ۲ میلیارد دلار می‌رسد. شرکت مس، بابت این میزان تولید، فقط حدود ۴۰ تا ۵۰ میلیون دلار نیاز ارزی بازرگانی دارد.

شرکت ملی صنایع مس ایران برنامه‌ریزی‌های گسترده‌ای در زمینه ایجاد پروژه‌ها و طرح‌های توسعه در

معادن انجام داده است که ارزش تقریبی این طرح‌ها به حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان یعنی حدود ۲ تا ۲/۵ میلیارد دلار می‌رسد. بر اساس برنامه جامع شرکت ملی صنایع مس ایران، تولید این شرکت تا پنج سال آینده دوبرابر خواهد شد. بنابراین ناوگان تجهیزات و ماشین‌آلات این شرکت نیز دو تا سه‌برابر افزایش خواهد یافت. بخشی از تجهیزات و ماشین‌آلات مورد استفاده در فرایند تولید شرکت مس ناوگان شرکتی هستند که فرایند توسعه آن‌ها در برنامه‌های شرکت مس پیش‌بینی شده است. بخش دیگری از ماشین‌آلات مورد استفاده نیز مربوط به پیمانکاران هستند. پیمانکاران بازروی عملیاتی شرکت مس هستند و به همین دلیل، شرکت مس به منظور افزایش تولید خود، برنامه‌ای برای تامین مالی ریالی و ارزی و تقویت آن‌ها پیش‌بینی کرده است. شرکت ملی صنایع مس ایران جزو معدود شرکت‌هایی است که نه‌تنها با تامین منابع مالی مورد نیاز مشکلی ندارد بلکه دارای مازاد منابع است و بخشی از سرمایه مازاد خود را در بخش‌های دیگر سرمایه‌گذاری می‌کند. حاشیه سود ۴۰ تا ۵۰ درصدی صنعت مس محل مناسبی برای جذب سرمایه‌گذاران ایجاد می‌کند.

ک در جهان امروز، که عصر تکنولوژی نام گرفته است، مکانیزاسیون و افزایش بهره‌وری اهمیت بالایی در فرایند تولید دارد. در این خصوص، چه اقداماتی در شرکت ملی صنایع مس ایران در حال انجام است؟

متوسط نرخ رشد صنعت مس ایران از سال ۱۹۶۰ تاکنون کمتر از ۲ درصد بوده که نمایانگر روند طولانی

رشد و توسعه این صنعت است. دلیل اصلی این امر را می‌توان شرایط خاص معادن مس و قرارگیری آن‌ها در مناطق دشوار و صعب‌العبور دانست. فقدان زیرساخت‌های مناسب برای دسترسی به معدن و سکونت نیروی کار در محل موجب می‌شود تا توسعه این حوزه به‌کندی صورت بگیرد. در همین راستا، شرکت ملی صنایع مس ایران تلاش کرده است تا با احداث زیرساخت‌های مناسب از جمله بهره‌برداری از نیروگاه برق، احداث جاده‌ها و شرکت در پروژه آب خلیج فارس، بستر مناسبی برای تسریع روند توسعه صنعت مس کشور ایجاد کند.

دیگر ویژگی صنعت معدن‌کاری جهان امروز، دیجیتالی شدن و هوشمندسازی معادن است. به همین دلیل، شرکت ملی صنایع مس ایران در این زمینه برنامه‌ریزی‌های گسترده‌ای کرده و بودجه مناسبی به توسعه سیستم‌های اطلاعاتی خود در چارچوب کویت ۵ اختصاص داده است. این طرح مربوط به حسابرسی سیستم‌های اطلاعاتی، بررسی میزان رشد این سیستم‌ها و نحوه توسعه آن‌ها می‌شود. به‌علاوه، شرکت ملی صنایع مس ایران اتوماسیون صنعتی خود را به بلوغی جامع رسانده و در همین راستا، یک سیستم جامع مالی - بازرگانی را با اتکا به نیروهای آی‌تی داخلی و با استفاده از تجارب چهل ساله خود به بهره‌برداری رسانده است. در کنار تکنولوژی‌های مذکور، این شرکت برنامه‌ریزی گسترده‌ای در زمینه توسعه ناوگان حمل‌ونقل خود انجام داده است. مسئله مهم در این حوزه، تاثیر شرکت‌های های‌تک و نیاز به سرمایه بسیار بالا در ناوگان معادن است. به همین دلیل، شرکت مس همواره سعی داشته است تکنولوژی‌های نوین و قدرتمند خود را با شرایط موجود سازگار و از آن‌ها استفاده کند. این شرکت طرح پنج‌ساله‌ای را برای بازسازی مجموعه‌ها و تجهیز ناوگان خود تهیه کرده و برنامه مالی مناسبی را به منظور تجهیز ساختن ناوگان با تکنولوژی‌های جدید تدارک دیده است. البته این رویکردی جدید در شرکت ملی صنایع مس ایران محسوب نمی‌شود و این شرکت همواره سعی داشته است خود را به لحاظ تکنولوژیک، روزآمد کند. از جمله فعالیت‌های شرکت ملی صنایع مس ایران در این زمینه می‌توان به تبدیل تکنولوژی‌های قدیمی به کوره‌های جدید فلش اشاره کرد که در اردیبهشت‌ماه به بهره‌برداری رسید.

ک شرکت ملی صنایع مس ایران چه منابعی را به منظور تامین سرمایه مورد نیاز فرایند تولید و طرح‌های توسعه خود پیش‌بینی کرده است؟ چه چشم‌اندازهایی در این حوزه ترسیم شده است؟

شرکت ملی صنایع مس ایران به‌راحتی می‌تواند منابع مالی مورد نیاز خود را از طریق سیستم بانکی و بازار سرمایه تامین کند. با وجود این، مدیریت این شرکت

همواره اولویت خود را استفاده از منابع داخلی این مجموعه قرار می‌دهد و یکی از بهترین شرکت‌ها در زمینه تامین مالی از منابع داخلی در کشور محسوب می‌شود. به گواه آمارها، شرکت‌ها و صنایع مختلف در سال گذشته حدود ۳۰ هزار میلیارد تومان افزایش سرمایه داشته‌اند که از این میزان، حدود ۲ هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان به شرکت مس اختصاص داشته است. به بیان دیگر، حدود ۱۰ درصد از تامین سرمایه صورت‌گرفته در بازار سرمایه کشور از محل منابع داخلی شرکت مس بوده است. شرکت ملی صنایع مس ایران برای تامین مالی طرح‌های در دست اجرای خود در سال

جاری، افزایش سرمایه ۱۰۰ درصدی را از محل منابع داخلی خود پیش‌بینی کرده است. پیش‌بینی می‌شود که در سال جاری، حداقل ۱۰ تا ۱۲ هزار میلیارد تومان از منابع داخلی این شرکت صرف تامین مالی پروژه‌ها و طرح‌های توسعه شود.

ک عملکرد مالی شرکت ملی صنایع مس ایران را در سال گذشته چگونه ارزیابی می‌کنید؟ با بررسی آمارها، می‌توان دریافت که به رغم اعمال تحریم‌های شدید، فروش این شرکت افزایشی چشمگیر داشته است. اتخاذ چه سیاست‌هایی موجب دستیابی به این موفقیت شده است؟

شرکت ملی صنایع مس ایران در سال گذشته توانست اتفاقات مهمی را در عرصه تولید و فروش محصولات خود رقم بزند. فروش کاند و مفلت مس شرکت برای نخستین بار از مرز ۲۵۰ هزار تن گذر کرد و رکورد تازه‌ای در این زمینه ثبت شد. صادرات این شرکت نیز، با شکستن رکورد سال‌های گذشته، به بیش از ۱۱۰ هزار تن کاند رسید. این رکوردهای چشمگیر بر اثر اتخاذ سیاست درهای باز به دست آمد. به بیان دیگر، شرکت ملی مس توانست به رغم اعمال شدیدترین تحریم‌ها، با اجرای مدل‌های ابتکاری در عرصه بین‌المللی از جمله تهاتر کالا به کالا و یافتن مشتری‌های بالقوه در بازارهای هدف خارجی، در کنار تامین تقاضای داخلی، به رکوردهای قابل توجهی در صادرات دست یابد. حجم عملیات تجاری

این شرکت، یعنی تنوع قراردادهای و مدل‌های قراردادی، از نظر ارزی و ریالی نسبت به گذشته افزایشی چشمگیر داشته است. استفاده از تجربیات و سوابق تمام مدیران فروش گذشته و ایجاد نوآوری و ابتکار عمل، دیگر شاخصه مهمی بود که زمینه مدیریت قوی‌تری را در حوزه صادرات پدید آورد تا این شرکت، با گسترش بازارهای هدف خود در کشورهای آسیایی، به هدف‌گذاری‌های صادراتی خود دست یابد. فروش شرکت مس به یک منطقه خاص محدود نمی‌شد، بلکه تیم فروش این شرکت، با تمرکز روی بازارهای هدف چندین کشور مختلف، با توجه به ویژگی‌های خاص محصولات و نیازهای موجود در بازارهای بین‌المللی، موفق شد با عملکردی مناسب، بخش بزرگی از بازار کشورهای مختلف را به محصولات خود اختصاص دهد. هم‌اکنون بسیاری از صنایع کشور در تلاش هستند تا با الگوبرداری از مدل‌های تهاتری شرکت مس، در شرایط تحریم، فعالیت خود را به پیش ببرند. در مجموع، می‌توان گفت استفاده از تجربیات گذشته و به‌کارگیری ابتکار عمل، خصوصا در بخش تهاتر، موجب شد تا این شرکت در سال ۱۳۹۸ از تحریم‌ها، که ابعاد مالی پیچیده‌ای داشتند، عبور کند و تحریم‌ها نتوانند خللی در عملکرد شرکت مس ایجاد کنند. فروش به قیمت مناسب و وصول دریافتی‌ها دو چالش مهم در صادرات صنایع مختلف، خصوصا صنایع معدنی و فلزی، به شمار می‌روند. شرکت ملی صنایع مس ایران، با اتخاذ سیاست‌های مناسب، توانست از هر دو مانع عبور کند.